

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea art.11
din Legea cetățeniei române nr.21/1991, cu modificările
și completările ulterioare, republicată**

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea art.11 din Legea cetățeniei române nr.21/1991, cu modificările și completările ulterioare, republicată, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B104 din 19.03.2014,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,
Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea art.11 din Legea cetățeniei române nr.21/1991, cu modificările și completările ulterioare, republicată, intervențiile legislative având ca scop, potrivit Expunerii de motive, „*coroborarea reglementărilor cuprinse în Legea nr.21/1991 cu prevederile constituționale (art.5 alin.(2) din Constituție), în raport cu persoanele care au dobândit cetățenia română prin naștere*”.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.5 alin.(1) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Semnalăm că o propunere legislativă având obiect de reglementare similar a fost transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B333 din 17.10.2012, Consiliul Legislativ formulând avizul negativ nr.920/9.11.2012. Respectiva propunere legislativă a fost clasată, conform Hotărârii Biroului Permanent al Senatului din data de 21.12.2012.

3. Precizăm că scopul propunerii legislative, respectiv cel al „păstrării cetățeniei române” a persoanelor care intră în prezent sub incidența art.11 din Legea nr.21/1991 nu poate fi realizat prin prevederea posibilității acestora de a solicita transcrierea ori înscrierea în „Registrul de Stare Civilă din România”, în condițiile Legii nr.119/1996, republicată, a certificatelor sau extraselor de stare civilă eliberate de autoritățile străine.

Semnalăm că, potrivit Legii nr.119/1996, registrele de stare civilă române se află la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor sau, după caz, la primăria unității administrativ-teritoriale, precum și la misiunile diplomatice sau oficiile consulare de carieră ale României. Pe de altă parte, transcrierea sau înscrierea în registrele de stare civilă a certificatelor sau a extraselor de stare civilă eliberate de autoritățile străine nu are ca efect păstrarea sau recunoașterea cetățeniei române a respectivelor persoane, atâta vreme cât, potrivit art.4 alin.(1) din Legea nr.119/1996, republicată, în registrele de stare civilă române se pot înregistra, la cerere, actele și faptele de stare civilă referitoare la **cetățenii străini** care au domiciliul sau se află temporar în România.

În plus, în ceea ce îi privește pe cetățenii români, potrivit art.41 alin.(3) din Legea nr.119/1996, transcrierea sau înscrierea certificatelor și a extraselor de stare civilă este necesară pentru ca actele de stare civilă, întocmite de autoritățile străine, să aibă putere doveditoare în țară, și nu în scopul confirmării cetățeniei române a respectivelor persoane.

4. Semnalăm că expresia *„Locuitorii din teritoriile României ocupate de fosta URSS (stat care nu mai există) în urma consecințelor pactului Ribbentrop-Molotov și care au dobândit cetățenia română prin naștere, potrivit legilor în vigoare până la data de 23 august 1944 precum și descendenții lor până la gradul III, li se păstrează*

cetățenia română” este improprie stilului normativ, deoarece este lipsită de precizie.

În acest sens, semnalăm că sintagma „fosta URSS (stat care nu mai există)” este redundantă, cuvântul „fosta” implică lipsa existenței în prezent a statului URSS sau a unui stat continuator al acesteia, astfel că explicația încadrată între paranteze nu este necesară.

Totodată, menționăm că Pactul Ribbentrop-Molotov, a fost un tratat de neagresiune încheiat între Uniunea Sovietică și Germania nazistă, **semnat la Moscova, la 23 august 1939** de ministrul de externe sovietic Viaceslav Molotov și ministrul de externe german Joachim von Ribbentrop, în prezența lui Stalin. Pe data de 28 iunie 1940, România a primit un ultimatum din partea Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, prin care se cerea evacuarea administrației civile și a armatei române de pe teritoriul dintre Prut și Nistru cunoscut ca Basarabia și din partea nordică a regiunii Bucovina. În cazul în care retragerea nu s-ar fi făcut în termenul impus de patru zile, România era amenințată cu războiul. Din cauza presiunilor conjugate ruso-germane venite de la Moscova și de la Berlin, administrația și armata române s-au retras pentru a evita războiul. În cea mai mare parte a teritoriului ocupat, sovieticii au proclamat RSS Moldovenească, iar partea sudică a Basarabiei, Bugeacul, și nordul Bucovinei au fost alipite la RSS Ucrainiană. Ocupația sovietică a fost întreruptă pentru scurtă vreme în 1941, după ce România a declanșat operațiunile militare de eliberare a teritoriilor ocupate de URSS, dar teritoriile au fost în cele din urmă recuperate de sovietici în anul 1944.

Din momentul ocupației, persoanele născute în respectivele regiuni nu mai puteau dobândi cetățenia română **prin naștere**, astfel încât **raportarea la data de 23 august 1944 este incorectă**.

Totodată, este de semnalat că ipoteza vizată de inițiator este cea a persoanelor care au avut și, din diferite motive, au pierdut cetățenia română. Indiferent de motivul pentru care au pierdut cetățenia română, chiar dacă pierderea a avut loc din motive neimputabile persoanei ori s-a realizat prin metode abuzive, acest aspect nu schimbă cu nimic situația existentă, respectiv faptul că cetățenia română a fost pierdută. În această situație, soluția riguroasă din punct de vedere juridic este aceea a **redobândirii** cetățeniei, și nu a **păstrării** cetățeniei. Soluția propusă de inițiator, și anume cea a păstrării cetățeniei, este cu atât mai

discutabilă în ipoteza persoanelor care nu au avut niciodată cetățenia română, cum este cazul descendenților până la gradul III. În această ipoteză, reglementarea păstrării cetățeniei ar presupune recunoașterea continuității deținerii cetățeniei române unor persoane care nu au deținut-o niciodată.

Menționăm că art.2 din Convenția europeană asupra cetățeniei, adoptată la Strasbourg la data de 6 noiembrie 1997, a definit noțiunea de cetățenie, prevăzând că „*cetățenie* înseamnă legătura juridică dintre o persoană și un stat și nu indică originea etnică a persoanei.”

Totodată, apreciem că soluția legislativă propusă trebuie analizată și în raport cu concluziile Raportului Comisiei de la Veneția din 22 decembrie 2001 (reiterate, de altfel, și în cuprinsul Rezoluției nr.1335/2003 și al Recomandării nr.1735/2006 ale Adunării Parlamentare a Consiliului Europei), potrivit cărora implicarea statului înrudit este legitimă dacă sunt respectate principiul suveranității teritoriale, principiul *pacta sunt servanda* și principiul buneii vecinătăți, precum și dacă sunt respectate drepturile și libertățile fundamentale ale omului, în special interdicția discriminării.

În acest sens, ar trebui analizat dacă soluția legislativă propusă este în acord cu definiția dată de Convenția europeană asupra cetățeniei, adoptată la Strasbourg la data de 6 noiembrie 1997, precum și cu condițiile enunțate în mod explicit în concluziile Raportului Comisiei de Veneția, astfel încât să se asigure respectarea respectivelor principii.

5. Proiectul nu îndeplinește nici exigențele de tehnică legislativă, deoarece din titlu și din partea dispozitivă a articolului unic nu rezultă cu claritate care este natura intervenției legislative preconizate.

Astfel, nu se înțelege dacă se are în vedere **modificarea art.11** în integralitatea sa (această intervenție legislativă având ca efect eliminarea din cuprinsul Legii nr.21/1991 a normelor prevăzute în prezent la art.11 alin.(1) și (2)) sau dacă se are în vedere **completarea art.11** cu un nou alineat, introdus, eventual, după actualul alin.(2) al art.11 (această intervenție legislativă având ca efect păstrarea în cuprinsul Legii nr.21/1991 a normelor prevăzute în prezent la art.11 alin.(1) și (2)).

Menționăm că eliminarea din cuprinsul Legii nr.21/1991 a normelor prevăzute *de lege lata* la art.11 alin.(1) și (2) are ca efect

crearea unui vid legislativ în privința redobândirii sau acordării cetățeniei române la cererea persoanelor care au dobândit cetățenia română prin naștere sau prin adopție și care au pierdut-o din motive neimputabile lor sau această cetățenie le-a fost ridicată fără voia lor, precum și a descendenților acestora până la gradul III.

Noua formulare reglementează doar situația cetățeniei locuitorilor din teritoriile României care au făcut parte din fosta URSS. Astfel, sunt excluse restul persoanelor care au dobândit cetățenia română prin naștere sau prin adopție și nu au făcut parte din categoria locuitorilor fostei URSS. Apreciem că o soluție corectă din punct de vedere al tehnicii legislative este completarea art.11 cu un nou alineat, și nu modificarea actualului text al art.11 alin.(1).

PREȘEDINTE
dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr. 398/14.04.2014

Lege cu privire la actele de stare civilă

1 republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 339/18 mai 2012

Lege cu privire la actele de stare civilă

2 modificări prin

L. nr. 213/2013

M. Of. nr. 397/2 iul. 2013

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 119/1996 cu
privire la actele de stare civilă

*modifică art. 36 alin. (4), art. 41 alin. (5);
introduce art. 39_1, alin. (5_1) la art. 41*

Legea cetățeniei române

- 1 republicare cu
renumerotare M. Of. nr. 576/13 aug. 2010
Legea cetățeniei române
- 2 modificări prin L. nr. 2/2013 M. Of. nr. 89/12 feb. 2013 *modifică art. 19 alin. (4), art. 31 alin. (6),
art. 32 alin. (7);
introduce art. 37_1*
Lege privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă
- 3 modificări prin L. nr. 44/2013 M. Of. nr. 148/20 mar. 2013 *modifică art. 16 alin. (2), art. 19 alin. (1)*
Lege pentru modificarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991